

ΣΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΩ ΜΕΓΑΛΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ

3. (Συνέχεια)

Ο Νέαρχος τινάχτηκε. Πέταξε τη χλαμίδα του, με μία δρασικελία έφτασε τὸ ἄλλο, τὸ ἄρπαξε ἀπὸ τὸ χαλινάρι. Μὰ ὁ Βουκεφάλας σηκώθηκε ἄγριος στὰ πικινὰ τὸ πόδι.

— Τὸ νοῦ σου, Νέαρχε! τὸ φώναξε ὁ Φίλιππος.

Μὰ ὁ Νέαρχος δὲν ἄκουγε. Τραβοῦσε μὲ φοβερὴ δύναμι τὸ χαλινάρι, πήδηξε, ἄρπαξε τὸ ἄλλο ἀπὸ τὴ γαίτη, κρεμάστηκε ἀπὸ τὸ λαϊὸ τοῦ. Ὁ Βουκεφάλας ἀνασηκώθηκε πάλι ὁρθὸς καὶ μ' ἓνα βίαιο τινάγμα τὸ λαϊὸ μὲ ἔρριξε καταγῆς τὸν Νέαρχο.

Οἱ στρατιῶται ἔτρεξαν ἀνήσυχοι γύρω του.

— Δὲν ἔπαθα τίποτα, εἶπε ὁ Νέαρχος. Ντροπιάστηκε μονάχα, ντροπιάστηκε πού δὲν ὑπόρεσα νὰ τὸ καθάλισω. Μὰ δὲν εἶναι ἄλλο, εἶναι βερδι.

Οἱ δύο Πέρσες χαμογελοῦσαν κρυφά, εὐχαριστιμένοι.

— Δὲν ξέρουν μήτε νὰ καθάλισουν ἓνα ἄλλο, ψιθύριζε ὁ Ἀρσίτης.

— Στέφανε, τὸ δεύτερο κλῆρο! διέταξαν ὁ Φίλιππος.

— Σιτάλκης! φώναξε ὁ Στέφανος, ἐτυλίγοντας τὸ δεύτερο κλῆρο.

— Ἐμπρός, εἶπε ὁ βασιλεῖς.

Ὁ Σιτάλκης μ' ἓνα πῆδημα βρέθηκε δίπλα τὸν Βουκεφάλα. Τὸν ἄρπαξε ἀπὸ τὸ σῶμα δυνατὰ. Τὰ χέρια του ἐφύγιγαν σὰ σιδερένια τανάλια. Τὸ ἄλλο πόνεσε, προσπάθησε νὰ σηκωθῇ πάλι ὀρθὸ καὶ νὰ ξεφύγῃ, μὰ τὸ μπράτσό του Σιτάλκης ἔπρεπε τώρα στὸν ἰσομετρὸν τράχηλό του Βουκεφάλα καὶ δὲν τὸν ἄφινε νὰ κουνήσει. Τὰ μάτια τοῦ ἀλόγου κοκκίνισαν.

— Μὴν τὸ τυραννᾷς τὸ ἄλλο! φώναξε ὁ Φίλιππος. Πῆδα ἅπαντα τὸν, καθάλα.

Ὁ Βάρβαρος ἀρχηγὸς πήδηξε ὅλοι κρατοῦσαν τὴν ἀναπνοή τους. Μία στιγμὴ καθῆσε στὴ ράχη τοῦ ἀλόγου, μὰ ὁ Βουκεφάλας ξεφρενιασμένος τινάχτηκε κι' ὁ Σιτάλκης νκρεμίστηκε κάτω καὶ βρόντηξε σὰν ἄσκι. Τὰ αἶματά ἀρχισαν νὰ τρέχουν ἀπὸ τὸ σῶμα του. Ὁ γιατρός ὁ Φίλιππος ἔτρεξε, γονάτισε δίπλα του, τὸν ἐξέτασε.

— Δὲν εἶναι τίποτε, εἶπε. Μονάχα δυο-τρία δόντια ὑποσιπνὰ ἔσπασαν.

— Τὸ κατάρμενο! μούγκρισε μα- νιασμένος ὁ βάρβαρος ἀρχηγός. Δὲ θά μού γλυτώσῃ! Ὁχι! Ὁχι!

Τινάχτηκε ἅπαντα καὶ γύηκε στὸ Βουκεφάλα.

Μὰ ὁ βασιλεῖς θύμωσε.

— Φτάνει! Φύγε! φώναξε. Ἄλλος τώρα ἄς δοκιμάσῃ. Στέφανε, τὸς κλῆρου!

Ὁ Ἀντίγονος ὁ Κύκλωπας βγῆκε τώρα ἔπειτα ὁ Κάλας ὁ Κένταυρος. Κι' οἱ δύο πάλεψαν παληκαρισία μὲ τὸ ἄλλο, μὰ κι' οἱ δύο νικηθήκαν.

— Κανένας δὲ θά ὑπορέσῃ νὰ τὸ καθάλλῃ ποτεῖ εἶπε ὁ Κάλας, κα- ταντροπιασμένος. Κανένας! Μῆτε εἰς, μεγάλῃ βασιλεῖ.

Τὸ εἶπε ἐπιτήδης γιὰ νὰ προκαλέσῃ τὸ Φίλιππο νὰ παλέψῃ κι' αὐτὸς μὲ τὸ Βουκεφάλα, νὰ νικηθῇ καὶ νὰ μὴ υπο- ρίπῃ πιά νὰ τοὺς περιπαίξῃ. Μὰ ὁ πονη- ρὸς Φίλιππος γέλασε.

— Ὁχι, εἶπε δὲ δοκιμάζω δὲ θέ- λω νὰ σὰς ντροπιάσω!

Στράφηκε στοὺς τρεῖς ἄντρες πού εἶχαν φέρει τὸ ἄλλο:

— Πάρτε τὸ ἄλλό σας καὶ φύγετε γρήγορα! εἶπε. Νὰ μὴν τὸ δώῃ πιά στὰ μάτια μου. Νικήσει ὅλους τοὺς στρα- τηγούς μου!

Οἱ τρεῖς ἄντρες ἔπιασαν τὸ ἄλλο ἀπὸ τὸ χαλινάρι κι' ἐτοιμάζονταν νὰ φύγουν.

— Κρίμα νὰ χάσωμε τέτοιο ἄλλο! — Ἐγὼ θά τὸ καθάλισω! ἀκρόστηκε τότε μία φωνὴ δυνατὴ. Ὁλοι στράφη- καν.

Ὁ Ἀλέξανδρος εἶχε προχωρήσει πέρα ἀπὸ τοὺς στρατηγούς του καὶ σὶκο- νηκε ψηλά τὸ κεφάλι μὲ υπερφάνεια.

— Καλύτερα ὅτι σὰς δὲν ὑπόρε- σαν! τὸ εἶπε ὁ Φίλιππος μὲ ἀσπλην- ρότητα. Πῶς τὸ λέω νὰ λὲς τέτοια λό- για;

— Δὲ λέω λόγια, εἶπε ὁ Ἀλέξανδρος καὶ τὰ μαχουλά του ἔγιναν κατακόκ- κινὰ. Δὲ λέω λόγια, κάνω ἔργα.

— Ἐμπρός! εἶπε ὁ Φίλιππος. Θά δοῦμε!

Οἱ φίλοι τώρα τοῦ Ἀλέξανδρου εἶ- γαν τρέξῃ καὶ τὸν περικύκλωναν. Ὁ Ἰσκιώτης εἶχε ἀγκυλαῖσι τὸν Ἀλέ- ξανδρο ἀπὸ τὴ μέση.

Οἱ δύο Πέρσαι χαμογελοῦσαν.

— Μή! Μή! τοῦ ψιθύριζε. Θά σὲ σκοτώσῃ!

Ὁ Ἀλέξανδρος πέταξε ἀπὸ πάνω του τὸ μαנדύκι κι' ἔμεινε ὀδονύμνος. Τὸ σῶμα του λιγνὸ, δυνατὸ, κάτασπρο. Ἐλαψεν στὸν ἥλιο. Φοῦχτοσε τὸ χαλινάρι, γύρισε τὸ ἄλλο πρὸς τὸ μέρος τοῦ ἥλιου. Ἐτοῖ ὁ Ἰσκιος του ἔφευγε πρὸς τὰ πίσω καὶ δὲν τὸν ἔβλεπε. Για- τί ὁ Ἀλέξανδρος δὲν εἶχε μονάχα μὲ γὰλῃ γενναϊότητα, εἶχε καὶ μεγάλη ἐξυπνάδα! εἶχε παρατηρήσει πῶς τὸ ἄλλο ἔβλεπε τὸν Ἰσκιό του καὶ τρό- μαζε.

Ὁ Βουκεφάλας πήρε δρόμο, ὁ Ἀ- λέξανδρος τὸν ἀκολουθοῦσε τρέχοντας κι' αὐτὸς κάπου-κάπου ἄπλωνε τὸ χέ- ρι καὶ γάιδεψε τὸ λαϊὸ τοῦ ἄγριου ζώου. Ἐξαφνὰ, χωρὶς τὸ ἄλλο νὰ τὸ περιμῆνι, τὸ νεαρὸ βασιλόπουλο μ' ἓνα πῆδημα τινάχτηκε καὶ πιάστηκε ἅ- παντα στὴ ράχη τοῦ Βουκεφάλα. Ὁρ- θώθηκε πάλι τὸ ἄλλο νὰ τὸν ριπῇ, μὰ ὁ Ἀλέξανδρος εἶχε ἄρπάξῃ τὰρ τὴ γαίτη, κόλλησε μὲ τὸ σῶμα τοῦ ἀ- λόγου, γίνθηκε ἓνα μαζί του. Ἀρχισε ὁ Βουκεφάλας νὰ τρέχῃ μανιασμένος κι' ὁ Ἀλέξανδρος τοῦ μιλοῦσε γαϊδεύ- οντας, κολλημένος ἅπνω του. Δὲν τὸν μαστίγωνε, κρατοῦσε μονάχα σφιχτὰ τὸ χαλινάρι.

Ὁ Βουκεφάλας ἐξακολουθοῦσε νὰ τρέχῃ μανιασμένος, βγῆκε ἔξω ἀπὸ τὸ γυμναστήριον, μπῆκε στὰ γραφεία. Ὁ Φίλιππος κι' οἱ γέροντες στοργιστοὶ τοῦ ἡμῶς μεριά, οἱ νεαροὶ φίλοι τοῦ Ἀλέ- ξανδρου ἀπὸ τὴν ἄλλη, παρακολου- θοῦσαν μὲ ἀγωνία. Κανένας δὲ μιλοῦ- σεν ὁ βασιλεῖς ὁ Φίλιππος ἔσφιγγε τὰ χεῖλιά του τρομαγμένος.

Ἄν σκοτωθῇ ὁ Ἀλέξανδρος, συλ- λογίζονταν, ἂν σκοτωθῇ, ποὺς θά καθίστῃ στὸ θρόνο τῆς Μακεδονίας, ποὺς θά ἐκτελέσῃ τὰ μεγάλα σχέδιά του;.

Κι' ὁ Ἡρακλείων κοίταξε πέρα μα- κρὰ στὰ πράσινα γραφεία, πού εἶχε ἐξαφανιστῇ ὁ τοιμηρὸς καθάλαρς, καὶ τὰ δάκρυα ἔτρεξαν ἀπὸ τὰ βελου- δένια μάτια του:

«Ἄν πάθῃ τίποτα ὁ ἀγαπημένος μου, συλλογίζονταν, ἂν πάθῃ τίποτα θά πεθάνω!».

Κι' οἱ δύο Πέρσες χαμογελοῦσαν πάλι κρυφά:

«Μακάρι νὰ σκοτωθῇ, συλλογίζου- νταν, μακάρι!».

Πῶς ἄρα Πέρσες; Κανένας δὲν ξέ- ρει. Κάθε λερτὸ φαίνονταν ὀδκλι- ρος χρόνος. Ὅλα τὰ μάτια ἦταν προ- σπλημένα πρὸς τὸ μέρος πού εἶχε ἐξαφανιστῇ ὁ Βουκεφάλας μὲ τὸν κα- θαλάρ τοῦ ὅλα τὰ χεῖλιά ἔμειναν κλεισμένα. Ὁ Στέφανος ἔτρεψε.

Ὁ ὀρμητικὸς Κλεῖτος δὲν μποροῦσε πιά νὰ κρατηθῇ. Ὁρμησε καὶ μὲ με- γάλῃ δρασικελίᾳ ἀνέθηκε δυο-δυὸ τὰ σκαλοπάτια τοῦ ἀμφιθεάτρου. Πῶς

του ὤρμησαν κι' οἱ ἐπίλοιποι φίλοι τοῦ "Ἀλέξανδρου. Μονάχα ὁ "Ἡρασιτιῶν ἔμεινε κάτω, γιατί τὰ γόνάτα του ἔτρεμαν ἀπὸ τὴ συγκίνησι καὶ δὲν μπορούσε νὰ τρέξη.

Στάθηκαν οἱ φίλοι τοῦ "Ἀλέξανδρου στὰ πὺλ φιλὰ σκολαπῶν, στὸ διάζωμα τοῦ γυμναστηρίου. Κοίταζαν πέρα κανένας! "Ἡ πεδιάδα ἀπλώνουνταν καταπράσινη, ἦταν ἀνοιξιά, οἱ λευκοὶ εἶχαν βγάλει τὰ νέα γρουδῶτά τους φύλλα, μερικὰ χαρῶφια ἦταν κατακόκκινα ἀπὸ τὴς παρῶντες. "Ἔνα κοπάδι κάτασπαρα περιστέρια πέταζαν πάνω ἀπὸ τὰ κεφάλια τῶν φίλων μας.

— Κανένας! Κανένας! ψιθύρισε ὁ Περδίκας.
— Μὴ φοβάστε, ἀδέρφια! εἶπε ὁ Κλεῖτος μὲ τὴ βαρεῖά βραγὴ φωνή του· ὁ "Ἀλέξανδρος δὲν παθαίνει τίποτα!

Πέντε λεφτά ἀκόμα πέρασαν, μεγάλα, βαριά, σὰν πέντε χρόνια. "Ἄξαφνα ἀπ' ὅλα τὰ νεανικά στήθη τινάχτηκε μιὰ χαροῦνη φωνή:

— "Ερχεται! "Ερχεται!
Οἱ γέροι στρατηγοὶ κάτω σήκωσαν τὰ κεφάλια.

— Τί λέν; Τί λέν; ρωτᾶει ὁ Φίλιππος.
— "Ερχεται! "Ερχεται! ἀποκρίθηκε ὁ Στέφανος, ποὺ εἶχε καλὰ ἀκούσει τὴν κραυγή.

— "Ερχεται; φώναξε χαροῦντος ὁ "Ἡρασιτιῶν. "Ερχεται; Κι' ἄρχισε νὰ τρέξει στὴν εἰσοδὸ τοῦ γυμναστηρίου νὰ ὑποδεχθῇ τὸ φίλο του.

Ὁ "Ἀλέξανδρος εἶχε φωνὴ κάτω ἀπὸ τὴ λευκὴ κι' ἔλαμπε στὸν ἥλιο γυμνὸς ἀπάνω στὸν κατὰμαυρὸ Βουκελάδον. Δὲν ἦταν πιά πεσμένος ἀπάνω στὸ ἄλογον. Ὁ κορμὸς του στέκονταν ὀρθός, μὲ τὸ ἓνα γέρι κρατοῦσε πάντα σφιχτὰ τὸ χαλινάρι, μὲ τὸ ἄλλο κάπου-κάπου ἔσκυβε καὶ χάζιζε τὸ λαμπρὸ τοῦ ἀλόγου. "Ενοιθεὶς πὺρ ζωὴ κι' ἄνθρωπος εἶχαν πιά συμφυλιωθῇ, τὸ ἀγριο ζωὴ ἀνανῶρισε τὴν ὑπεροχὴ τοῦ "Ἀλέξανδρου κι' εἶχε ὑποταγθῇ. Οἱ δυὸ Πέρσες κοίταζαν ὁ ἓνας τὸν ἄλλο· δὲν εἶπαν τίποτα, μὰ τὰ μάτια τους ἦταν γεμάτα τρῖου.

Οἱ φίλοι κατηφόριζαν τὰ σκαλοπατὰ τοῦ ἀμφιθεάτρου· ὁ "Ἀλέξανδρος ἔμπαινε στὸ γυμναστήριον. Στράφηκε, κοίταξε τὸν "Ἡρασιτιῶν καὶ γαίονε-λασε. Τρόφιζε μὲ δύναμι τὸ χαλινάρι, σταμάτησε μπροστὰ ἀπὸ τὸν πατέρα του καὶ τοὺς γέροντας στρατηγούς. Μ' ἓνα πῆδημα πέξευε καὶ σφύγγιζε τὸν ἰδρώτα τοῦ προσώπου του. "Ὅλο τοῦ τὸ σῶμα εἶχε σκεπασθῇ ἀπὸ ἐλφιαρὰ πᾶν ἰδρώτα. Ὁ "Ἡρασιτιῶν ἔτρεξε κι' ἔριξε ἀπάνω του τὸ μαντὺ νὰ μὴν κρῶσθῃ. Ὁ "Ἀλέξανδρος κοίταξε τὸν πατέρα του καὶ δὲν εἶπε τίποτα. "Ἀντίπεσε ἡσυχὰ καὶ χαροῦμενα.

— Ζήτω ὁ "Ἀλέξανδρος μας! Ζήτω! φώνασαν οἱ φίλοι τοῦ ἀλαλάζοντες.

Μὰ αὐτοὺς σοδαρός, ἀμύλητος, κοίταξε τὸν πατέρα του.

Κι' ὁ Φίλιππος σφύγγιζε γρήγορα ἓνα δάκρυ χαρᾶς, ἀνοιξε τὴν ἀγκυλιά του κι' εἶπε:

— Παῖδι μου, ζήτησε βασιλεῖο μενα-λύτερο· ἡ Μακεδονία δὲ σὲ χωρᾷ.

Κ ε φ 5.

Ὁ Στέφανος ἔτρεξε νὰ βρῇ τὴν "Ἀλκα καὶ τὰς διηγηθῇ τὸ μεγάλο κατόρθωμά του βασιλεπύλου. Κι' ὁ

"Ἀλέξανδρος, κυκλωμένος ἀπὸ τοὺς φίλους του, γύρισε στὸ παλάτι, ἤμπεκε στὸ λουτρό, ἔπλυνε τὸ ἱδρωμένο του σῶμα, ἀλείφτηκε μὲ λάδι, ἔβρασε μιὰ γαλάζια κορδέλλα στὰ μαλλιά του καὶ μῆκε βιαστικός στὴν αἰθούσα, ὅπου τὸν περιμένε ὁ δάσκαλός του, ὁ μεγαλύτερος τότε φιλόσοφος τῆς "Ελλάδος, ὁ "Ἀριστοτέλης.

"Ὅταν γεννήθηκε ὁ "Ἀλέξανδρος, ὁ πατέρας του ὁ Φίλιππος ἔγραψε στὸν "Ἀριστοτέλη, ποὺ ἦταν ἀκόμα στὴν πατρίδα του, στὴ μικρὴ μακεδονικὴ πόλι, τὰ Στάγειρα.

«Μάθε, ὁ "Ἀριστοτέλη, πὺς ἀπόκτη-
σα γυιό· μεγάλη χρῶστὸ εὐγνώμοσού-

Τὸν γύμναζε κάθε μέρα ὥρες πολ-
λές. Τὸν ἔμαθε νὰ παλεῦν, νὰ ρίχνῃ τὸ κοντάρι, νὰ σκαρφαλώνῃ στὰ βου-
νά. "Ὅταν πεινούσε δὲν τὸν ἄφινε νὰ φάῃ γιὰ ν' ἀντέξῃ στὴν πείνα. "Ὅταν διψοῦσε δὲν τὸν ἄφινε νὰ πῇ γιὰ ν' ἀντέξῃ στὴ δίψα. Δὲν τὸν ἄφινε νὰ κοιμηθῇ παρὰ λίγες ὥρες· δὲν τὸν ἄφινε νὰ τρῶν πολυτελεῖ φαγητὰ καὶ νὰ βάνῃ πλούσια ροῦχα.

— Νὰ εἶσαι λιτός, τοῦ ἔλεγε, νὰ ὑποτάξῃς τὸ σῶμά σου ὅπως ὑποτά-
ζουμε ἓνα ἄγριο ἄλογον. Μὴν τὸ λυ-
πάσαι!

Τὸν ἔμαθε νᾶναι ἀπλὸς κι' οἰκνό-
μος. Κάποτε ποὺ ὁ "Ἀλέξανδρος ἔρρι-

Κι' ὁ Σιτάλκης ἔπεσε ἀπ' τ' ἄλογον
καὶ βρόντησε σὰν ἀσκή.

νὴ στοδὴ θεοῦ, δχι τόσο ποὺ ἔκαμα
γυιό, ὅσο γιὰτὶ γεννήθηκε στὴν ἐποχὴ
σου. "Ἀμα μεγαλώσῃ ἐσὺ θὰ τὸν ἀνα-
θρέψῃς, γιὰ νὰ γίνῃ ἀξίος νὰ μὲ δια-
δεχθῇ στὸ θρόνον.

Κι' ὁ "Ἀριστοτέλης τοῦ ἀποκρίθηκε:
«ὦ βασιλιά Φίλιππε, παράδωκε τὸ
γυιό σου ἄμα μεγαλώσῃ λίγο σ' ἓνα
γυμναστήριον ποὺ τὸν σκληραγωγῇ τὸ
σῶμα· κι' ἔπειτα θάρρῃς ἐγὼ ν' ἀνα-
λάβω τὴν ψυχὴ του».

Ὁ "Ἀλέξανδρος βύζαζε τὸ γάλα τῆς
"Ελληνικῆς, τῆς μητέρας τοῦ Στέφα-
νου, μεγάλως κι' ὅταν ἔγινε πέντε
χρονῶν ὁ πατέρας του τὸν παρέδωσε
σ' ἓνα ἀσπὴρ δάσκαλο ἀπὸ τὴν "Ἡ-
πειρο, τὸν Λεωνίδα.

— Πάρε του, τοῦ εἶπε ὁ Φίλιππος,
καὶ νὰ μοῦ τὸν κᾶμης σιδερένιο. Θέλω
τὸ σῶμά του ν' ἀντέξῃ στὴν πείνα, στὴ
δίψα, στὴν κούρασι, στὴν ἀρρώστεια.
Γιὰτὶ, ποῖος ἔξερε τί τοῦχει γραμμένο
ἡ μοῖρα.

— Μείνε ἡσυχος, ὁ βασιλεῖα, εἶπε ὁ
Λεωνίδης. Θὰ γίνῃ σιδερένιος.

Ξε πολὺ μοσχολίβανο στὸ θυμιατήρι-
ον Λεωνίδας τὸν μάλωσε.

— Μὴ σπαταλᾷς, τοῦ εἶπε, τὰ πλού-
τη τοῦ πατέρα σου! Δὲν εἶναι δικὰ
σου· μήτε δικὰ του· εἶναι τοῦ λαοῦ.

Τέτοια ἦταν ἡ ἀνατροφή του τοῦ-
δωκε ὁ Λεωνίδας. Κι' ὅταν πιά ἔγινε
δεκατριῶν χρονῶν κι' ἦρθε ὁ "Ἀριστο-
τέλης καὶ τὸν παρέλασε, βρῆκε ἓνα
σῶμα εὐλόγιστο, δυνατό καὶ χάρηκε.

«Ἔνα τέτοιο σῶμα, συλλογιστικέ,
δν ἔχη μιὰ μεγάλη ψυχὴ, τί μπορεί
νὰ κᾶν! Θάματα!».

Πήγαμε μαζὶ του σὲ μακρινούς πε-
ριπάτους τοῦ μιλῶσε. Μὲ τὴ λα-
γῆρά του ἀκούε ὁ νεαρός "Ἀλέξαν-
δρος νὰ τοῦ μιλᾷ γιὰ τοὺς ἀρχαίους
σοφούς τῆς "Ελλάδος, καὶ προτῖναν
γιὰ τὸ δάσκαλο τοῦ ἰδίου τοῦ "Ἀριστο-
τέλη, τὸν μέγα Πλάτωνα! Καὶ πόσο
τὸν ἄρεσε νὰ μελετᾷ τοὺς μεγάλους
τραγικούς ποιητὰς, τὸν Αἰσχύλο, τὸν
Σοφοκλῆ, τὸν Εὐριπίδη.

(Ἀκολουθεῖ)

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Κατά τούτους τούς καιρούς και άλλο άρχοντοπουλο — πιθανότατα κιν. αυτ. — τόν σερβικό βασιλικό οίκο — ο Αντόνιον Σακακούβιτς, γιγίς τού μεταπαιτή τού Άγιου Στεφάνου και άμέσως κατόπιν ο άναδειχθείς εκ καθήγομενου μετά τού θάνατο τού Άθανασίου (1383) μοναχού Γιώσασφ, ανακινείει και μεγαλώνει τού Ναο της Μεταμορφώσεως, κατά πού ήδη μαρτυρούμε μέγρι σήμερα επιγραφές του. Ό συντελεί και στην προαγωγή της κατέδωκάνω εκ βυσσουργία βράγνια, χτισμένη τότε.

Οι ταραγμένοι αυτοί καιροί, όπου Βυζαντινοί, Φράγγοι, Σέρβοι, Αλβανοί και άγρότες Τούρκοι μάχονται για την κατοχή της Ήπειρουσαλάς, συντείνουν ώστε πολλοί να συρρέουν εις τους καταχόμενους και άβαστους τόπους, γιά να μόνουσιν. Άλλά και μετά την ιδιορική επί κατάκτηση τού τόπου από τους Τούρκους, ή μοναστική τούτη πολιτεία, έπιτυγναιντος, όπως και ή τού Άθω, από τους νέους της κυριάρχου τών σεβασίων τών προνομίων που και πριν άπολάμβανε, έσυνέχισε άδρόσκοπα την πρόοδό της.

Κατὸ τὸν ΙΣΤ΄ αἰῶνα χτίζονται ἀκόμα δυὸ μεγάλα μοναστήρια, τοῦ Βαρλαάμ καὶ τοῦ Ρουσάνου, καὶ πολλὰ ἄλλα μικρότερα, ὥστε κατὰ τοὺς χρόνους τούτους νὰ φτάνουν νὰ μνημονεύωνται 17 ἐν ὅλῳ μοναστήρια.

Κατά τον 12^ο αιώνα χτίζονται άλλα 14 μικρομοναστήρια και κελλιά, έτσι, που κατά τις άρχες του 14^{ου} αιώνα ν' αριθμούνται σε τριάντα και περισσότερους οι μοναστικοί οικισμοί των Μετεώρων.

Μιά μικρή ιδέα της άκμης της περίφημης κατά τους χρόνους τούτους μοναστικής αυτής πολιτείας μας δίδει μία παλαιά χαλκογραφία της, καμωμένη κατά το δεύτερο ήμισυ του ΙΗ' αιώνα.

Ἀπὸ τότε περίπου καὶ μετέπειτα ἐπέρχεται σιγά-σιγά ἡ παρακμὴ τοῦ μοναστικοῦ τους βίου, ἔτσι πού σήμερὰ νά μὴν ὑπάρχουν πιά παρὰ τέσσαρα μονάχα ἀπὸ τὰ κάποτε περιλάμπρυν μοναστήρια τους, τὸ τὸ Μετεώρον, τοῦ Βαρλαάμ, τῆς Ἀγ. Τριάδος καὶ τοῦ Ἀγ. Στεφάνου.

三

Ἡ ἐπίσκεψις τῶν Μετεώρων, σήμερα γίνεται ἀπὸ τὴν εἰδικὴ ἀνθροπορροικὴ διακλάδωσις Ἀερίστης Καλαμάρας. Ἀφοῦ ἀνέβη κατέβη εἰς τὴν γενδορροίαν αὐτὴ κομῶπι- ἀκράστως σταθῆ τῆς μικρῆς τοπικῆς διασώσεως— κ' ἐπισκεθῇ πρῶτῃ τῇ βυζαντινῇ ἐκκλησίᾳ τῆς, οὗου εὐλασ- σεῖται θαυμάσιος, παλαιστότατον βυζαντινὸν τύπου, μαρμά- ρινον αἶψον, ἀξιολογώτερον τοιχογραφίας καθὼς καὶ λαμπρὰ εἰς τὰ σκευοφύλακία εἰκονίσματα καὶ κεμήλια, βγαίνοντας ἀπὸ ἀριστερὰ καὶ ἀφ' ὧντος πῶτον κατὰφυ- γοὺς ἀγρόσις καὶ ἀμεινέων, ἀναγρίχεται στοὺς μαυρο- ποὺς φαλακροὺς βροχούς τῆς πρώτης ἀπὸ τὴν κομῶπι- Μονῆς τὸν Ἄγ. Σεφάνον, μπροστὰ στὴν ὁποία θάνατι- κατόπι ἀπὸ ὥρια ἀπειροὶ πορεῖα.

Τό μοναστήρι με τό παλιό περμαζευμένο ξξωτερικό του χαινε μπρστά σέ στενό αλλά ραδύ βάροςο. Γευμένο με πέτρινο γυφορί που καί τήν ορασμένους σκεπτιούς χαινούσι ήταν φορητό και σηκώνονταν με δερνία καί ααλαί κι άπομύωνε τή Μονή. Άν έκει υπάι- νει κανείς, περνώντας την είσοδο, ίσα στή μικρή λιθοκτί- στή αλλη την τόσο ιδιόρρυθμη, όπως όλον τών βυζαντινών μοναστηριών, με την γύρω διατάξη τών κελλιών και την τοποθέτησι στη μέση τού καθολικού τών. Αλλά, άνακινά- νοντας σήμερα, δεν παράγει ξξαιρετικό ένδιαφέρον, κοντά τού όμως βρίσκεται τό παλιό παρεκκλήσι τού Άγ. Στε- φάνου, κατακόρημο με πολυτιμότες τοιχογραφίες, σε- μόμενες κατά τό τέλος τού ΙΔ' ή τίς άρχάς τού ΙΕ' αιώνα.

Τό μοναστήρι αὐτό, πού εἶναι τό πλουσιώτερο σήμερα, χρησιμεύει καί ὡς ἀναπαυτικός ξενῶνας εἰς τοὺς ἐπισκέπτες τῶν Μετεώρων, ὅπου ἐπιτρέπεται νά παραμείνουν, ἐξαιρετικῶς μόνο σ' αὐτές, καί γυναῖκες. Ἀπό τὴν λαμπρὴ

МЕТОДЪ

καὶ ἡλιόδοστος αἰθουσα τῆς ὑποδοχῆς τῆς βλέπει κανεῖς κάτω γλαυκίζουσα τῆς θεολογικῆς παιδείας, πλὴν σπιθικῆς διασχιζόντας τὴν φειδωλὴ τοῦ Πηνειοῦ. Ἡ πρόστιμος φυλλόδεος τοῦ κατενάτην μὴ τοῦ βρίσκονται ἐπὶ χωρητικῇ ἀντίθεσι μὴ τοῦ κόκκινες στέγες τῶν σπιτιῶν τῆς Καλαμπάκας, ἐνῶ πέρα στὴ μέση τοῦ ἀπέραντου κόμπτου ἀπλώνεται λευκάζουσα ἡ πόλις τῶν Τρικκάλων. *Ὅταν ὁ μῦτι καὶ ἀρχίζῃ ν' ἀνέρεται σκηνολογῶν βουνωδέεις λόφους, πρῶτα ἀπὸ πρᾶν τῶν, ἔπειτα ἡ πεκυφωτὴ σειρὰ τοῦ δὲ γράμμις χιονιοῦ στὶς κορφῆς τῆς, ὅταν ἐπὶ δροσιῶν ἀπ' ὅπου στὸ βάθος ὁνει τῆς μεγαλοπρεπέιας τοῦ πρὸς τὸν ὀριὰ πάλι ἡ μεγάλῃ σειρὰ τῆς Πίνδου, ὅταν μὲ τὰ χιονόχρα σὺννεφα.

«...Αφίνατος το μοναστήρι τοῦ Ἀγ. Στεφάνου, πρὸ ὁμιλοῦ
μοναστή, πού φέρει βόλτα τοῦ κρεμνίου, καὶ κάποτε φέρε-
ται ὡς τὰ χεῖλη του, ἀπ' ὅπου ἀντίκρισε κανεὶς μετὰ γὰρ
ἐν Κιλικίᾳ, πρὸς λευκὰ ἀντίκρουα ἀπὸ τοὺς μαυρο-
ποῦς βράχους τῆς, φθάνει· ἀπὸ δευτέρου ἀπὸ τὴν κομψὴν
τοῦ μοναστηρίου καὶ πρὸς ἀναστροφὴν τῶν Μετεώρων — τῆς
Ἀγίας Τριδὸς — ὅπου ἐνέγκεται μετὰ τὴν ἀνθὴν καὶ κοινὰ
γὰρ ἅλα τ' ἀπὸ ὅσων περὶ μοναστηρία μέσας, τὴς ἀρπάζ-
εις καὶ τὴς ἀνδραγαθίας καὶ, εὐτυχῶς, ἀπὸ τινος καὶ
τῆς βοτῆς κλικίας τους. Τοῦ Μοναστηρίου τοῦτο, ἀντιθετὰ
μετὰ τοῦ πρὸ τοῦ Ἀγ. Στεφάνου, εἶναι το ἰσχυρότερον
τοῦ μοναστηρίου τοῦ Μετεώρων, ὑψιστέον κατὰ τὸν ΠΕ' αἰῶνα
ἀπὸ ἀγνοῦν κτήτορα. Στὴ μέση τοῦ διαπριετῆ μικρὸν να-
ὸν τροχουῶν μετὰ πλοῖασι κερῶσαι. Κτίσιον τοῦ 1476.

Καταβαίνοντας κανείς πάλι από δω και συνεχίζοντας το ίδιο μονοπάτι, φθάνει σε λίγο στο Μοναστήρι του Βαρλαάμ, το χαριετότερο από τα μοναστήρια τών Μετεώρων. Με την ευκαιρία προς κάθε σημείο προσβλεπούσας θέα, με τα καταράσματα της και τα μικρά κρεσάτα κηπάριά της, γεμάτα λουλούδια άνηθ, λαχανικά και άρωματόφρα δένδρα, αποτελεί μια μικρή οάση μέσα στην άγελστη αυτή έρημο, και η θέα κατά τις λαυσιότες ασπληγνιώτιστες νύκτες της

Το Μοναστήρι είναι γιομένο κατά το 1511, από τους αδελφούς Νεκτάριο και Θεοφάνη, της ηπειρωτικής οικογένειας τών Αράφωδων, άπαντός εις παλαιότερο του παλαιού Ιδρυτού του μοναχού Βαρλαάμ, από τον οποίο πήρε και το όνομά του. Έχει καθολικό ναό του 1548 κατακόσμητον με τοιχογραφίες του 1566. Στό σκευοφυλάκιό του φυλάσσονται άρκετά χρυσόβαντα και εικονισμάτια καθώς και 269 χειρογράφοι κώδικες.

Ἀπὸ τὸ Μοναστήρι τοῦ Βαρλαάμ, πέφτοντας πλέον, μέσῃ σὲ βαθὺ καὶ μεγάλοπρηνι φαργγύνῃ, φτάνει στὴν ὁλίστα τοῦ τοῦτο ἀπέχουσιν Μονὴ τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ κυρίου Μετεώρου. Οἱ καιροὶ ποὺ περιμένει νὰ κατεβῇ τὸ δίχτυ ν' ἀνεῖθι πέρασαν. Τώρα μπορεῖ ν' ἀρχίσῃ αἰετός τῶν ἀνάσσει ἀπὸ τῆς γιγαστικῆς σκάλης του. Καὶ ὡς πρὶν τὴν ἀνιχνύσῃ ὁπῶστε εἰς τὴν παλαιὰ ἐκκλησίαν διαδοχικὰ.

«Έπρεπε να συναχθούν πρώτα με το γεροσήματρο οι γαλιλαιοί, να πάρουν θέσι στο μάγγανο που γύριζε την πελώρια ανέμη, απ' όπου σιγά-σιγά κατέβαινε ο κάλως με το πλεμάλι! μόλις έβριταν απλώνοντας κατά γή. Ένα προσκέφαλο προγκομιζούνταν από κάπου και τοποθετούνταν πάνω του, όπου βολεύονταν σταυροπόδι ο έμβροδος επισκόπης, κατόπιν οι τέσσαρες γωνίες από το δίχτυ μαζεύονταν πάνω απ' το κεφάλι του και περνούσαν στο δόντι της σιδερένιας άράχνης, το σημείο ίδιουσαν, όποτε σάν ψάρι πασιμένο σ' άποψη, ανέβαινε χορεύοντας στον άγέρα, καθώς στροφυλιώνει και κάποτε γυτοπούς άπάνω στους βράχους. Όταν έβριταν, τέλος, λίπυμχος στο τέμα της άνδουδ, που βασιτούς 2 όλόκληρα λεπτά της ώρας, αναπαύονταν από το γάος από δυο μοναχούς, που καρδοκούσαν στην άκρη, αβοιβαζούνταν σάν δέμα πάνω στην έζωλη προσεχική του έξώστου και κατακυλούσε στο πάτωμα.

Τους παλαιότερους αυτούς τρόπους με τις άρπάγες και τις τρομακτικότερες άκόμη άνεμόσκαλες δέν τούς μεταχειρίζονται πιά σήμερα παρά μόνο για νά άνεθοκατεθά-

(Συνέχεια στή σελίδα 672)